

הערות והארות
בתורת מרן האור לציון יתקבלו במייל
a7205308@gmail.com

גליון 62
פרשת פנחס
תשפ"ו

לתרומות והנצחות
ומסירת שמות לברכה והצלחה
a7205308@gmail.com

אור מציון

השיעור השבועי
מרן הגאון רבי בן ציון אבא שאול שליט"א
בית הכנסת אוהל רחל
רחוב פולנסקי ירושלים

מורינו הגאון רבי בן ציון אבא שאול שליט"א
ראש ישיבת אור לציון ירושלים

איסור אכילת עוף טמא - סימני טהרת העופות

שאר סימני טהרה - אצבע יתירה זפק וקוקרבן נקלף - סימן מהאריז"ל

עוד סימן טהרה זה אצבע יתירה, וגם בזה נחלקו הראשונים. רש"י מסביר שיש לו עוד אצבע אחורית, אך הר"ן והראשונים פירשו שהאצבע האמצעית שלו בולטת קצת ויותר ארוכה. ולשניהם הסיבה שזה סימן טהרה, כי האצבע האמצעית מונע ממנו לדרוס, והאצבע האחורית ועוזרת לו ללקט.

וסימן נוסף זה שיש לו זפק, דהיינו שהאוכל לא עובר ישר למעיין, אלא יש מעין שקית שדרכו עובר האוכל, וזה גם מראה על גוף יותר עדין, ואינו שייך למשפחת הטורפים.

והסימן האחרון הוא שהקורבן שלו נקלף ביד ולא בסכין, ונפל בדבר זה ספק לחז"ל אם נקלף בסכין זה לא סימן טהרה, ובגמ' מבואר שמחמת כן אסרו לאכול ח' מיני עופות שתלויים בספק הזה. וזה גם מראה על גוף יותר עדין.

וידוע שרבינו האריז"ל בפרשת ראה אומר שכל הסימנים האלו רמוזים בפסוק "כל ציפור טהורה תאכלו", המילה ציפור היא האותיות השניות של כל הסימנים, הצ' זה סימן של אצבע יתירה, הפ' היא האות השניה של זפק, הו' זה האות השניה של קורבן, והר' זה סימן של דורס.

מחלוקת הראשונים בעוף עם ג' סימני טהרה

והנה ליונים יש את כל הד' סימני טהרה, והם ודאי מותרים באכילה. וכנגדו הנשר יש לו את כל סימני הטומאה, והוא ודאי טמא.

ואם תמצא עוף שיש לו כל סימני הטומאה, לדעת רש"י הוא ודאי טמא, אף שאינו בכלל העופות הטמאים, כי היחיד בעופות שיש לו את כל סימני הטומאה הוא הנשר והוא נכתב ראשון, ויצא מן הכלל, ללמד שכל עוף שדומה לו הוא טמא אף שלא נאסר בתורה.

אמנם לשאר העופות שיש להם ג' סימנים כך וסימן אחד כך הם טמאים, ונחלקו בזה הגרסאות, לדעת רש"י ותוספות בשאר העופות הטמאים יש להם ג' סימני טהרה וסימן אחד של טומאה.

מאידך הרמב"ן בסוף המסכת טוען שהמציאות היא לא ככה שכל העופות הטמאים אין להם ג' סימני טהרה, אלא כמו גירסת רבי משה בר יוסף, שבכל העופות האלו יש ג' סימנים של טומאה וסימן אחד של

הסימן הראשון - עוף שאינו דורס

נטצינו בתורה שלא לאכול עוף טמא, והתורה האריכה לפרש את כל סוגי העופות הטמאים, והם י"ט או כ' (מחלוקת ראשונים) עופות.

אמנם בתורה לא התפרש הסימנים של עוף טהור, ורק פורש מה הם כ"ד עופות טמאים כמו שמפורש בפרשת שמיני, וכל שאר העופות טהורים. וחכמים נתנו לנו ד' סימנים לעוף טהור.

הראשון זה עוף שאינו דורס, והראשונים נחלקו איך רואים שזה עוף דורס, רש"י (חולין נט, א) פירש שתופס את מה שרוצה לאכול ואח"כ אוכל, ולא מנקר ישר מהרצפה. אמנם רש"י אח"כ (סב, א) מפרש דגם עוף דורס הוא מנקר, אך קודם כל תופסים אותו בכולו לשלוט בו ואח"כ מנקרים אותו.

תוספות (שם) מפרש שדורס היינו שהוא אוכל בעלי חיים, וזה דבר שרואים במציאות שיונה לא אוכלת מבעלי חיים כלל אפילו לא בשרצים, אמנם לא מספיק שאוכל בעלי חיים אלא צריך שיאכל אותם בעודם חיים.

הרמב"ן והרא"ה ושאר הראשונים ביארו שדורס בעופות זה כמו דורס של טרפות, שכשאוכלים בעלי חיים נועצים את הציפורניים שלהם בבעל חי ומטילים בו מעין ארס וכך אוכלים אותו.

ויצא נפק"מ, דלרש"י זה לא רק בבעלי חיים אלא גם בפירות וירקות קיים הסימן של דורס, משא"כ לתוס' והראשונים זה רק בבעלי חיים.

הנפק"מ בדיעת הסימנים אף שצריך מסורת תמיד

והנה כמו שיתבאר, השו"ע (סי' פב) פסק שאין לאכול עוף אלא במסורת, והר"ן דן בקהילה שאין לה מסורת על עוף מסוים, האם יכולה לאכול מעוף שיש עליו מסורת בקהילה אחרת, והשו"ע (שם) מסיק שיש להחמיר בזה, ולכאורה לפי זה מה הנפק"מ לדעת מה הסימנים.

ואמנם יש נפק"מ לדעת את הסימנים, כי גם אם יש מסורת של קהילה ורואים אותו דורס אסור לאוכלו גם לאותו קהילה, ובגמ' יש סיפור כזה שחשבו להתיר עוף באכילה, אך כשראו אותו דורס אסרו אותו.

ונראה שאין הכוונה שפעם אחת שדרס כבר מוכיח, אלא צריך לראות שזה דבר שרגיל אצלו, אפילו שלא תמיד אוכל ככה.

טהרה, ומעתה אם נמצא עוף שלא נמצא בתורה שיש לו ג' סימני טומאה וסימן אחד של טהרה הוא מותר באכילה, כי שתי כתובים הבאים כאחד אין מלמדין, וכאן יש עשרים כתובים הבאים כאחד על כל העופות, וזה מוכיח ששאר העופות שלא מוזכרים בתורה שמותרים באכילה אפילו שיש להם ג' סימני טומאה.

אמנם אנו שלא יודעים מה נקרא כל עוף, מה זה דיה וכד', ויש לכל סוג כמה מינים ונאבדה ממנו אבחנתם, ולכן אם אין לנו מסורת אסור לאכול.

הטעם שצריך מסורת אפילו שיש כל סימני הטהרה

ולכאורה כל מה שצריך מסורת זה בעוף שאין בו את כל סימני הטהרה, כי אנו לא יודעים מה כל עוף, אך בעוף שיש בו את כל הסימנים של הטהרה יהיה אפשר לאכול, כי בכל העופות הטמאים מפורש בתורה שאין להם את כל סימני הטהרה.

אמנם ברמ"א (פב, ב) פסק מפורש שאסור לאכול גם כשיש ד' סימני טהרה, וא"כ יש בו מסורת, ודבר זה צריך תלמוד. והיה אפשר לומר שזה רק חומרא שהנהיגו הקדמונים, אכן נראה שיש בזה טעם עמוק יותר.

דהנה יש עוד סימן טומאה, שכל עוף שאוכל מהאוויר הוא סימן של עוף טמא, והגמ' מביאה אחרים אומרים שעוף שהולך עם העופות הטמאים טמא, כמו שאמר ר' אליעזר לא לחינם הלך הזרזיר אצל העורב, וחכמים חולקים עליו שהכל נקבע לפי הסימנים. ולכא' דעת ר"א צ"ב.

ומבואר בזה, שתורה לא אסרה דווקא את העורב, אלא גם את ה"מינהו" את מי שהולך איתו, אפילו שיש לו סימני טהרה, כי הוא קיבל גנים של טומאה.

והנה כבר הבאנו האחרונים חקרו לגבי החיות הטמאות אם הסימנים שהתורה נתנה זה סימן שאלו החיות התורה התירה אותם, או שהסימנים האלו הם פועלים את הטהרה, וכן יש לחקור לגבי סימני העופות, האם הסימנים הם בתורת סימן בלבד, או שהסנפיר והקשקשת הם פועלים את הטהרה, ויש בזה סברא, כיון שאנו רואים בתורה שהעופות הטמאים שהתורה אסרתם הם בעלי חיים הטורפים, וכל ארבעת הסימנים מראים על היותם פחות טורפים, ובאופן כללי אין לנו עוף שיש לו סימן של טורף שהתורה הכשירה לנו.

ואמנם בעוף אין מקום לחקירה, כי התורה לא נתנה לנו סימנים, ורק אנו רואים מה הסימנים זה הסימן של ההכשר. אך ממה שלומדים מנשר שבעל חי שיש לו את כל הסימנים אסור, מוכח שיש גם ענין של סיבה, כי רצון התורה לאסור דבר שהוא טורף, וכמו שביארנו דעת אחרים.

וברמב"ן כתב שהרי"ף שהעתיק דברי אחרים ור"א, מוכח שפסק הלכה

כמותם, ותמה הרמב"ן דא"כ אין לנו אפשרות לאכול שום עוף כי אולי הוא הולך יחד עם הטמאים, ודחק ליישב שמדובר בעופות מסוימים. ועכ"פ מבואר הסיבה שצריך עוף דווקא עם מסורת, כי חוששים לדעת אחרים, ולזה מועיל מסורת.

דין תרנגולי הודו והתרנגולים המצויים בימינו

לגבי תרנגול הודו, אף שיש לו כל הסימנים, לכאורה אין עליהם מסורת ואסור לאכול, אמנם באחרונים כשהיה את הפולמוס של תרנגולי הודו היו שהעידו שהיו אוכלים אותם מימים קדמונים, אך זה דבר שלא מסתבר כי המקור של התרנגול הודו הם מאמריקה ולא שייך שיהיה מסורת משם כיון שלא היו שם יהודים מימים ראשונים. אמנם להלכה, כן סומכים על זה להתיר באכילה, כיון שמדאורייתא אין צריך מסורת כשיש לו ד' סימני טהרה, ואפילו שלכתחילה צריכים מסורת, מ"מ כיון שהנהיגו גדולי ישראל לאכול זה כמו שיש מסורת. [א.ה. שמעתי, שהיה בתחילה שמועה שיש על זה מסורת, ולכן התיר הר"ר העשיל רבם של גדולי האחרונים באכילה, ולאחר זמן התברר שהשמועה היא שקר, ואעפ"כ אמר שכיון שהתקבל ההיתר בכלל ישראל נחשב למסורת].

בשנים האחרונות התחדש מציאות בעופות, לאחר שהמדענים התחילו לעשות הכלאות של כל מיני עופות, וזה התערבות גנטית של השורש של העופות, ובתחילה עשו כן לגבי פירות וזה בעיה של כלאים, אמנם הגרש"ז אויערבך זצ"ל סבר שאין בזה חסרון כי הם לא עושים את זה בצורה של תערובת גרעינים אלא ע"י זריקות ובה התורה לא אסרה משום כלאים (ואעפ"כ לגבי האתרוג חשש לזה).

ולגבי עופות יש בזה חשש של תערובת מגנים של עופות טמאים, ויש בזה מבוכה כי לא יודעים בדיוק איך הם עושים את זה, ואמנם אם היו עושים רק זריקות אין ממה לחשוש, אך כיון שעושים התערבות גנטית זה בעיה. והרב אלישיב זצ"ל לא חשש לזה אפילו ששמע את כל הטענות, והמשיך לאכול עופות. אמנם הגרמ"ש קליין שליט"א תלמיד של הרב וואזר זצ"ל, לא אוכל עופות מהחששות הנ"ל, ולדעתו כל העופות אסורות באכילה. ואמנם קשה להניח שהם מצליחים באמת לעשות שיהיה חלה מעוף אחר בתוך העוף שלנו, ולמעשה הדבר צריך עיון.

ולכאורה מה הנידון, הרי אם יש להם סימני טהרה מה המקום לאסור. אך הביאור, שלאחר שיש חשש שעירבו שם מעופות טמאים, הדין הוא שהיוצא מן הטמא טמא, ואף שהוא עצמו טהור יש בו גם מהטומאה.

[ומה שיש טוענים שהתרנגולים שלנו דורסים, אמר לי הרב אמיתי בן דוד שליט"א שהוא מומחה גדול בעניינים אלו, שזה דברים בטלים].

מאמר בנבכי התקופה מרבינו שליט"א (מכת"י) - נפשנו לה' יתברך

ה' ונחלתו, לאמר נהיה ככל הגויים בית ישראל, ונעקר מאת רוב מספר ישראל הרגש קדושתם.

והדרך המסורה לנו מאבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא להתפלל ולהתקרב אל הקב"ה בכל לבנו ובכל נפשנו, ושתעלה אליו צעקת לבנו ונפשנו, וירצה את פעלנו תמיד. וכדרך שעשה מרדכי היהודי שקרע את בגדיו וזעק זעקה גדולה ומרה, ולמרות שמרדכי עצמו אמר לאסתר כי אם החרש תחרישי בעת הזאת רווח והצלה יעמוד ליהודים, שסמך ובטח על ברית השי"ת עם האבות הקד' ועם ישראל, מ"מ לא מפני זה שתק וחריש, רק אדרבא התפלל בכל כוחו ועל ידו באה התשועה לישראל.

תקופתנו תקופת מיצר נורא בו שריונים ישראל, שהוא ממש בחינת אוי לי מלפני אוי לי מאחורי. כי רשעי אומות העולם כים נגרש להשמיד להרוג ולאבד גופות כלל ישראל, ועיננו אל ה' יתברך שמו שייצילנו מידם ויפר עצתם, אך גרוע ונורא ואיום וחמור ומר שבע שבעתיים הוא ההשמדה והכליון הרוחני המוחלט אשר מרחפת מעל כל פליטת שארית בית ישראל, אשר הוא פרי ביאושם של שבירת נפש ישראל על ידי רשעי אומות העולם במשך מאות שנים, באכזריות ובחמה שפוכה, אשר אין לתארה כלל, עד אשר הנצו מעשיהם הבאושים פרי בלב חלשי ישראל במאה שנים האחרונים, וחדר אל לבם היאוש והחדלון מהיות עם סגולת

הוא כסיל גמור ושוטה שבעולם מ"מ לא יעלה על דעתו לנסות לעשות זאת, ובכלל לא יתחיל לדון בנימוקים וסיבות מפני מה אי אפשר לעשות זאת - שהרי החומה הגבוהה מול עיניו והוא רואה שאין אפשרות לדון על דבר משונה כזה.

והנה ממש כך, ועוד יותר מכך, היה בעיני כל היהודים גדולים כקטנים - האפשרות להתערב בגויים רח"ל (והכוונה במה שהוזכר שהוא עוד יותר מהמשל הנ"ל ולכא' מה שייך יותר ממנו, הנה כי באמת יש דרגה יותר גבוהה מהציור הנ"ל, כי בציור הנ"ל סו"ס היה מי שהציע את הרעיון המשונה הזה, אלא שהאדם השומע מיד דוחה במחשבתו שאי אפשר לעשות זאת וכו', ודרגת הריחוק של ישראל להתחתן בגויים היתה ממש כדרגת הריחוק של האדם מלהתעורר בעצמו לחשוב מחשבות משונות כאלו).

ולפני מאתיים שנה צצו פועלי און, והניפו דגל מלחמה בהש"ת. ובכל כוחם ניסו לקעקע ביצתם של ישראל. והיתה המלחמה כבדה מאוד, ומתחילה באו בהצעות תיקון ופשרה, ובכל מקום שתפסו אחיזה לא נחו ולא שקטו עד אשר איבדו כל זיק יהודי בו, והרבה מקומות הצליח מעשה שטן, ונמקו והלכו ונתנו חלקים גדולים מישראל, במעלם אשר מעלו ואשר נלחמו בצור ישראל השם יתברך שמו. ויתערבו בגויים, וילמדו ממעשיהם, ויתחתנו בהם ויאבדו מתוך הקהל רח"ל.

וכל זה ארע עד אשר הגיע הסבל הנפשי של חלשי ישראל לכדי התהוות התנועה הציונית, כי מאותה עת השתנה הענין לגמרי - והלב נמס והיה למים כאשר נתבונן במה שנעשה מאז - כי ללא מלחמה, וללא זרוע נטויה, ממש מאליו כביכול - נפרצה החומה וקרסה תחתיה. המון בית ישראל שמעולם לא עלה על לבם מחשבת אוון למלחמה נגד השם יתב' ותורתו ח"ו, נאבד לבם היהודי ואיננו. קהילות שלימות - עירק, מרוקו, סוריא, ושאר כל יהודי המזרח, מאות אלפי נפשות שאצל היותר קל שביניהם לא היה עולה על הדעת חתנות עם גוי, באופן שאפילו אם היה בהם מחללי שבתות רח"ל מכל מקום בענין החיתון עם גויי הארצות - היו כולם כחומה גבוהה דלתים וברית, שאי אפשר כלל לבר ישראל להטמע בגויים, ולפתע נאטם לבם לחלוטין. מאות אלפי גויים הובאו לארץ הקודש למען התבולל בהם - ולרוב היהודים לא נוגע הדבר כלל. איכה ארע הדבר? במדינות הים קהילות שלימות הולכות ונכחדות, נכדיהם של הללו שהתבוללות רחוק היה מהם ומשולל בעיניהם כדבר בלתי אפשרי לחלוטין נמצאים בסכנת טמיעה וירידה לטמיון, מה זאת?

וקצת להתבונן בטיב השתלשלות הדברים, על מנת להבין ולידע מה מוטל עלינו בשעה זו, יש להקדים מה שידוע שאמר הגר"ח מבריסק זללה"ה כאשר החל לנכוח מחשבת און של התנועה הציונית, פרי באושים של רשעת הגויים ורדיפתם את נשמת ישראל במשך מאות שנים, ואמר הגר"ח זיע"א שאת עומק הרשעות שבוה אפשר לתפוס עפ"י מה שנתנו את המכה במקום היותר מכאיב, ודב"ק צריכים עיון, מה ראה באלו הרשעים מה שלא היה לפניהם בריפורמים והמשכילים שר"י, ולכא' אדרכא הראשונים נלחמו בפירוש נגד השי"ת והתורה"ק, ואילו האחרונים עירבו עם זה ישוב א"י, והצלת חיי ישראל מגזירות וכו'. ואם כי עיקר כוונתם להיות ככל הגויים בית ישראל ושאר מעשיהם רק ההיכר תמצי כמו שאמר הגר"ח זיע"א ונודע ממנו כן לכל בית ישראל (והיום הוא מובן לכל מתבונן), מ"מ לכא' ודאי המורדים בהש"ת ביד רמה ובלא לערב עוד דברים המטשטשים את הדעת - רשעותם גדולה יותר (הגם שאפשר שעל ידי עירוב ושיבוש הדעת נסחפו אחריהם רבים ואולי גם טובים, מ"מ אין כאן רשעות גדולה יותר, והגר"ח ז"ל העמיד כאן חידוש - שמעשיהם ודיבוריהם של הרשעים הציונים מצד עצמותם רע וכואב ומרושע יותר ויותר מכל קודמיהם, וזה צריך ביאור). ונראה שיש סוד בדברי הגר"ח זיע"א הללו, אשר כעת הזאת לאחר שהבשילו מעשיהם של הרשעים ועשו פרי ביאושם גלוי לעין כל, מובנים הדברים לכל אשר יעיין בהם.

הנה קיום עם ישראל בגלות לבלתי התערב בגויים ולבלתי ערב גויים בו - נזכר בכתובים בפסוק "אני חומה ושדי כמגדלות" וכמו שאמרו בבבא בתרא דף ח' ע"א - "וריש לקיש סבר לה כדדרש רבא, אני חומה - זו כנסת ישראל, ושדי כמגדלות - אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות" ופרש"י "אני חומה זו כנסת ישראל - כולם שוים לענין חומה וגודרים עצמן מלטמע בגויים" והיינו בין תלמידי חכמים ובין עמי הארצות. כל מי שידוע על מצב היהודים בכל ארצות הפזורה יודע שהרעיון להתחתן עם גויי הארצות היה משולל בעיניהם במציאות לחלוטין, ובאופן של למעלה מן השכל לגמרי. לא רק שהיה הדבר חמור בעיניהם ושנאוהו בו עד מסירות נפש ועד בכלל, אלא היה הדבר אצלם בלתי אפשרי כלל.

והמשל לצייר זאת היטב, אם יבואו לאדם שעומד ליד איזה חומה אדירה עשויה כולה מאבני גזית כבירות, ויאמרו לו שאם יצליח למוטט במו ידיו את כל החומה הזו כולה בדחיפה - כלומר שידחוף בדחיפה אחת את כל החומה כולה ויהדוף אותה - מהאבנים התחתונות ועד העליונות בבת אחת, ואומרים לו שאם יעשה כן יעשירהו עושר גדול, הרי אפילו אם

שורש פגיעת הציונים בבחינת הכתר של עם ישראל

גירושין בדין גט מעושה עד שיאמר רוצה אני שהגט כשר אם הדין נתן שכופין אותו לגרש, ופירש שם הטעם דלא מקרי אנוס כיון שאמיתית רצונו לעשות כל המצוות אלא שיצרו הוא שתקפו, וכיון שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני כבר גירש לרצונו עיי"ש לשונו הקדוש" [ע"י חידושי מהרי"ל דיסקין עה"ת ריש פרשת תרומה]. ונמצאנו למדים שאותו רצון קדוש שיש בנפש היהודי לעשות את רצון אבינו שבשמים - ואשר רצון זה אי אפשר לו להמחק לעולם - הוא בחינת כתר דנפש.

והנה כלל הוא בבחינות העליונות שאין הפגם מגיע אליהם, שאי אפשר לטמאותם ח"ו אבל עלול רח"ל להעלימם ולהסתירם ולסלקם, ולהסיטם מלהשפיע ההשפעות שצריכות המה להשפיע. וכמש"כ בנפ"ח שם בסוף הפרק בענין הנשמה שאינה נפגמת כלל לעולם ואין מעשי האדם

אבל סוד יש בדבר. כי כבר השרישנו רבן של ישראל הנפש החיים זצוק"ל כי הנקודה היהודית הפנימית אשר ישנה בכל איש מזרע אברהם יצחק ויעקב היא בחינת הכתר של הנפש. וזה לשונו (שער א' פ"ח) - "ולכל ידח ממנו נדח גזרה רצונו יתב' שלא יוכרתו ח"ו לגמרי כל היו"ד חלקי בחינת הנפש רק הט' בחינות התחתונות מחכמה דילה ולמטה הנכרתים, אבל בחינה העליונה סוד הכתר דילה אינה נכרתת, שמצד דבקותה והתקשרותה עם בחינת הרוח (היינו בחינת רוח שבנר"ן - נפש רוח נשמה) נידונית כבחינת הרוח שאין בו כרת" עכלה"ק (ויע"ש שמבאר איך עיי"ז תקות הנפש היהודית להתקן), ובהגה ביאר דמה שאותה בחינה עליונה סוד הכתר דילה אינה נכרתת לעולם" היינו הרצון הפנימי המכתיב נפש מישראל מצד היראה אינה נפסקת לעולם. ועיין רמב"ם סוף"ב מהל'

מגיעים עדיה כלל להתקלקל ח"ו ואם האדם חוטא במחשבה אשר לא טובה ח"ו הוא גורם רעה לעצמו לבד שיסתלק ויתעלם ממנו ניצוצי אור הנשמה אבל לא שהיא נפגמת ח"ו (ויעוי' רוח חיים פ"א מ"ב).

ובהתבוננות בכל זה בין נבין את דברי הגר"ח מבריסק זי"ע שאת עומק רשעות התגלמות התנועה הציונית, אפשר לראות ממה שניתנה המכה במקום היותר מכאיב. כי מלחמת ההשכלה והריפוס לא הגיע אל שורש נפש כלל ישראל, כי המה נלחמו בהשי"ת ומיאנו שמוע בקולו רח"ל, ופגם זה אינו שייך שיתייחס אל שורש הרצון של אישי ישראל, אולם התהוות התנועה הציונית היא פגיעה בנקודה היותר עליונה של העם הקדוש - היינו בעומק הרצון היהודי, כי הוא שינוי ושיבש של תוכן היהדות, והפניית השפע של בחינת הכתר אל בורות נשברים אשר לא יכילו המים, ואשר זוהי הפגיעה היחידה שאפשר לפגום בבחינה גבוהה ועליונה זו, שאין כאן נסיון לשבור את הנשמה היהודית אלא נסיון לשקר בה ולהפנות אותה למגמת גויי העולם, והסכנה בזה הוא להפסק ההשפעה של בחינת כתר הנפש היהודית מלהשפיע בצורתה הראויה.

וזהו התוכן של הדבר הנורא המתרחש מול עינינו, היא ההתבוללות הנוראה של מרבית עמנו בשוויון נפש ובלא הרגש - ממש כבהמות נדמו. כי כבר אבד מהרבה מהעם פעולת הכתר דנפש, הנקודה היהודית האיתנה כחומה בצורה, והמה בסכנת כליה רח"ל (וצריכים להתפלל שיתעורר בהם פעולת כתר דנפש, אשר היא קיימת בהם אלא שנאלמה בעוה"ר).

וצריכים אנו, שארית יעקב, הנותרים לה', לידע את המוטל עלינו בשעת צרה זו. וכיון שהתבאר שהעומד על הפרק הוא בחינת כתר שורש הקדושה, הרי אין המאבק בהשתלשלות המעשית בלבד אלא בנקודת הבראשית, למעלה מן השכל ומן החשבון, אשר פגמו ופגעו בה רשעי ישראל בדורות שלפנינו (בעיקר שלפני מלחמות העולם) ותוצאות פגם זה מהלכות היום מסוף העולם ועד סופו, והשאלה המקנתה האִךְ אפשר לתקן פגם זה שהוא במקום כ"כ גבוה שאין היד משיגה בו כלום (ויכול כל אחד ואחד להלביש מחלצות מעשיות להשאלה הזו, ונלאתי להאריך).

חובת מסירות נפש בעת הזו

אלא שאינו מוסבר היכן ימסור כל יחיד ויחיד לעורר את הבחינה העליונה של כתר דכלל ישראל, הנה מה שהורונו רבותינו וכן הוא נגלה לסברא הפרטית של כל אחד ואחד על פי התבוננות בדברי חז"ל בהרבה מקומות ובספרים הקדושים, שעיקר המסי"נ צריך להיות למען לימוד התורה"ק, והוא מתאים מאוד עם הצורך לעורר הבחינות העליונות של עם ישראל, כי התורה הקדו' שייכת לשורש ישראל במקומם העליון, ובה ננצח אויבנו בעזה"ת, וראוי להאריך בזה, ויארך ויעריך כל אחד בס"ד לנפשו את הענין, וה' אלקי הראשונים והאחרונים לא יעזבונו ולא יטשנו.

ונראה בס"ד שהמוטל עלינו הוא מסירות נפש להשי"ת, והטעם שמוכרחים לענין זה, הוא משום שמוכרחים להעיר בחינה העליונה של עם ישראל אשר בה לא שולט שום פגם, ולהאיר שוב בחינת כתב דנפש של כל יהודי ויהודי שתשפיע אל שאר חלקי הנפש באופן האמיתי והראוי, ולעורר בחינה זו אפשר על ידי בחינת מסירות נפש, שזהו התעוררות שלמעלה מן הטבע בחינת הכתר דנפש הישראלית. וזהו שעשו בני חשמונאי כהן גדול בתקופת היונים כשמתוך עם ישראל קמו לאבד שם ישראל והיה אז אותו ענין של סכנת הקיום של הנפש היהודי, אשר התחיל ענין המתיוונים והמסתעף מיניהו רח"ל.

